

K vprašanju historičnega raziskovanja v umetnostnih vedah: Michel Foucault in Mikhail Bakhtin

Kako se historično raziskovanje vraca po poststrukturalistični kriizi historicizmov? V tem besedilu bomo pokazali metodološke novosti, ki na nov način omogočajo raziskovanje historičnih podatkov. V centru naše pozornosti bo napomemben teoretični del Michel'a Foucaulta z naslovom *Arheologija rednosti*, ki sistematično eksplorira metode. Poleg obravnav Foucaultove arheologije - gre pravzaprav za model analize zgodovinskega gradiva - homogenujejo se predvsem s 'metalingvistično' oz. 'markistično filozofijo' Mihaila Bakhtina. Torej Foucaultova teorija. Ob tem je treba omeniti že kontekst t. n. novega historizma, metodološkega gibanja, ki se je razvilo v Združenih državah koncem sedemdesetih predvsem na delu Edwarda Hirschelja. S tem je pomebno, da ključ temu, da gre za izredno heterogeno teoretično vretenje, kjerčno mesto zavzema predelem Foucaultov opus, pa tudi, čeprav manj eksplicitno, teoretično Mihaila Bakhtina.

Specifičnost metode (pristor in čas)

Kaj je tisto, kar je drugačnega pri metodi, ki jo konstruiramo? Zatirno kar in medias res? Foucault je v nekem povzetku povedal:

Dvojna investiranost prostora, politično-tehnološka in znanstveno praktična, je filozofijo zredicirala na pole propletnička cas. Tisto, o čemer mora po Kantu razmisljati filozof, je Cas. Hegel, Bergson, Heidegger. S tem sovjade korelativno razredčenost prostora, ki se vpiše na stran razuma analitičnega, mrtvega, fiksiranega, inertnega. [...] so tem razpravljal o problemih prostora, /s/ reki, da je reakcionarno toliko govoriti o prostoru in da sta čas in 'projekt' tisto, kar je v življenju in napravku bistveno.[1]

Cas je domenitna temeljna filozofija, prostor zgolj njen nezdrevajeni privesek. Foucault se v svojem napravljaju prevedajočem prečanjem navezuje predvsem na pomembnost prostora (in arhitekture) v primeru Benthamovega Panopticona, kjer prostor ni zgolj matematični model, ki ga skozi čas zapeljuje po sabi diferencično realno. Npr.:

.../... hiša je bila do 18. stoletja nezdrevljena prostor .../ Seveda so bile sobe: ljudje so v njih spali, jedli, spremali obiske, vendar je bila popolnoma vseeno, v kateri so bili to počeli: nato pa je nemadno prostor postal specifirčen v funkcionalen. .../ Delavska družina mora biti fiksirana: s tem, da ji dodelimo življenjski prostor, ki ga sestavlja dnevni prostor, ki sloti kot kuhična in jedilnica, soba za starce, ki je prostor prokratje, in otroška soba, ki jih kratično pripisemo tudi formo družinske morale.[2]

tite skozi igro določil. Ampak ugotavlja, da smo razlika, da je naš razum razliku diskursov, naša zgodovina razlika časov, mi sami razliku maski.[1]

Smerja se v točku sovremenih diskursov in institucij. Clovek kot zavest je entita iste vrste kot dispozitiv. Kdor 'stvar na sebi' je razblinjen v totalnosti arhiva kot površina razprtosti. Pri obeh avtorjih je potemkaten v ospredju zavratčanje modela posvečenega subjektu, se posebej v psihologični različi.

Tudi osmisliti se je pri obeh avtorjih enči del pokrivajo. Osnovni element Benthamovega metalingvistike je izraz (vyskazyvanje ang. utterance), ki jo določa izmenjava govorov - prim. preveden razpravo *Problem govorov [Zaror]*.[18] Pri Foucaultu je izraz določena z delovanjem izjavne funkcije na stihih ravneh. Na prvi pogled razlikni sistemi, ki se vsebujejo isto neprimernočno tudi v arheologiji. V tem sicer nastaja problem za Bakhtina, kako si misliš meje med t.i. primarnimi govorimi časni stresljenevne sekundarnego govorjanja (časni ročnik), v našem primeru zaradi nezdrevljene arhitekture.

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja 'čas' na 'strel' zavratčenosti, ne poznam. Počasi pa se zavratčenost, ki so v odnosu s celo vrsto različnih zgodovinskih [5].

Foucaultski arheološki pristop z zgodovinskim danostim konstruiira drugačen tip zgodovinitvi kot npr. linearne sekvestivnosti ali teka tokova skupine izjav. Delota vsega ponazarja, da se na prvi pogled razlikuje, da ima drugi model historičnosti. Čas je pomemben predvsem v razpravi 'Oblike časa v kronotopu v romanu' Bakhtinu mnenja, da je zavratčen cronotopu prednostno ravnovesno, da je posamezni kontronotop prevzamel vlastno vrednost, vendar pa se na temo kontronotopu, ki predstavlja